

FŐVÁROSI ÍTÉLŐTÁBLA

21. Gf. 40.527/2016/5. szám

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Szívós Tamás ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt felperes neve (cégjegyzékszám: ..., adószáma: ..., felperes címe) felperesnek - a cégjegyzékből időközben törölt I. r. alperes neve (I. rendű alperes címe) I. rendű és a dr. Fekete Anna jogtanácsos által képviselt II. r. alperes neve (Cg. ..., adószáma: ..., II. r. alperes címe) II. rendű alperes ellen kártérítés és nemzetközi árufuvarozási felelősségbiztosítási szerződés alapján helytállási kötelezettség megállapítása iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2016. szeptember 29. napján kelt 7.G.40.163/2013/90. számú ítélete ellen a II. r. alperes 91. sorszámu fellebbezése alapján - az alulírott napon, tanácsülésen - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, a II. r. alperesnek a felperessel szemben fennálló helytállási kötelezettsége összegét 41 138 922 (Negyvenegymillió-százharmincyolcezer-kilencszázhuszonkettő) Ft-ra, a leszállítja, és megállapítja, hogy annak a 2012. július 29. napjától a kifizetésig járó évi 5%-os kamata tekintetében is helytállni tartozik; a II. rendű alperes által a felperesnek megfizetendő elsőfokú perköltség összegét 84 700 (nyolcvannégyezer-hétszáz) Ft-ra leszállítja.

Megállapítja, hogy az elsőfokú eljárásban 150 000 (százötvenezer) Ft mérsékelt eljárási illetéket és további 36 000 (harminchatezer) Ft eljárási illetéket kell megfizetni. A többletként megfizetett eljárási illeték visszatérítése kérhető a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékes szervétől. A Fővárosi Ítéltábla a jelen határozatát - az elsőfokú bíróság útján - megküldi a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Észak-budapesti Adó- és Vámigazgatóságának.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a II. r. alperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg a felperesnek 154 917 (százötvennégyezer-kilencszáztizenhét) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes az elsőfokú bíróságnál 2013. május 15. napján előterjesztett keresetlevelében elsődlegesen az alpereseknek külön-külön 189,055 EUR és annak a 2012. március 12. napjától a kifizetés napjáig járó - a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 301/A. §-ában meghatározott mértékű - késedelmi kamata és perköltsége megfizetésére kötelezése iránt, másodlagosan ugyanezen összegre az alpereseknek egyetemleges megfizetésére kötelezése iránt terjesztett elő kereseti kérelmet.

Előadta, hogy 2012. március 9. napján fuvarmegrendelést adott az I. r. alperesnek 23 908 kg nettó tömegű 8 mm-es rézdrótnak a lengyelországi O.-ból a b-h-i P.-be történő fuvarozására, amit az I. r. alperes az ...-978/...-751 rendszámú fuvarszöveggel történő teljesítéssel elvállalt.

Az I. r. alperes által vállalt fuvarozást teljesítő gépkocsivezető az - összesen nettó 153 703 EUR értékű - árut 2012. március 12. napján az eladótól a K. SA-tól hiánytalanul átvette, az azonban nem érkezett meg a célállomásra, a fuvarozása alatt nyoma veszett. Az áru eltűnése miatt a felperes nem tudta a hatóságok felé igazolni az áru kilépését az Európai Unióból, emiatt 35 351,81 EUR általános forgalmi adó befizetési kötelezettsége keletkezett, amelyet teljesített.

Az I. r. alperes 4085430 kötvényszámon érvényes Nemzetközi Fuvarozói Árukár Felelősségbiztosítással (CMR) rendelkezik a II. r. alperesnél 250 000 EUR kárlimitig a ...-103, ...-978/...-008, ...-751 rendszámok tekintetében.

A felperes az I. r. alperes felelősségének jogalapját az rPtk. 310., 501. és 339. §-ában, míg a II. r. alperesét elsődlegesen a fuvarozóval megkötött Nemzetközi Árufuvarozási Felelősségbiztosítási szerződésben - és ezáltal az rPtk. 559. § (2) bekezdésében -, míg a másodlagos - az alperesek egyetemleges kötelezése iránti - kereseti kérelme vonatkozásában az rPtk. 339. § (1) bekezdésében, 4. és 6. §-ában jelölte meg.

Az I. r. alperes a felperes keresetére nyilatkozatot nem tett, ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A II. r. alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását, és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az rPtk. 559. § (2) bekezdése szerint a károsult az igényét közvetlenül a biztosító ellen nem érvényesítheti, vele pedig a felperes nem áll jogviszonyban.

Kérte a másodlagos, az rPtk. 339. § (1) bekezdésére és 6. §-ára alapított kereseti kérelem elutasítását, és annak jogalapját és összecsomósítását is vitatta.

Az elsőfokú bíróság a 2016. június 28. napján jogerős 82. sorszámu végzésével a pert a felperes és az I. r. alperes között megszüntette, mert az I. r. alperest a 2015. január 3-ai hatállyal indult kényszertörési eljárás befejezésével 2016. március 17-ei hatállyal a cégnyilvántartásból törölték.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezett ítéletében megállapította, hogy a II. r. alperes a felperessel szemben helytállni tartozik a ... kötvényszámu biztosítási szerződés alapján 56 223 066,40 Ft erejéig.

Kötelezte a II. r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 136 000 Ft perköltséget.

Az ítéletének indokolásában az alábbi - a fellebbezés elbírálása szempontjából lényeges - tényállást állapította meg:

A rakomány eltűnése miatt büntetőeljárás indult a Ny-H megyei ügyészség irányítása mellett. Az I. r. alperes alkalmazásában álló gépjárművezetővel szemben sikkasztás miatt indított és a B.-i Rendőrkapitányság által lefolytatott nyomozást a B.-i Járási Ügyészség a 2016. február 22. napján kelt B.319/2015/13-I. számú határozatával a Be. 190. § (1) bekezdés c) pont II. fordulója alapján - mivel a nyomozás adatai alapján nem állapítható meg, hogy a bűncselekményt a gyanúsított követte el - megszüntette. A megszüntető határozat ellen a felperes panaszt nyújtott be, panaszát a T. Megyei Főügyészség a 2016. április 8. napján kelt határozatával elutasította.

Az I. r. alperes a P. Kft.-n keresztül tett ajánlatot a II. r. alperesnek a CMR felelősségbiztosítási szerződés megkötésére. Az ajánlatot az I. r. alperes részéről nem - a 2012. február 27. napjától - aláírásra jogosult törvényes képviselője, H.O. rta alá. A II. r. alperes által kiadott ... számú, 2012. március 1. napján kelt biztosítási kötvény szerint a biztosítási szerződés az ajánlattal egyező tartalommal jött létre. Eszerint a kockázatviselés kezdete 2012. március 2. napja, a kockázatviselés

határozat időtartamú. A biztosítási szerződés díja évi 500 000 Ft, amit negyedéves díjfizetési gyakorisággal kellett teljesíteni.

Az I. r. alperes az I. negyedévi díjat a II. r. alperesnek megfizette. A II. r. alperes a biztosítási szerződés fennállását az I. r. alperes felé 2012. március 2. napján kelt fedezetigazolással igazolta, amelyben úgy nyilatkozott, hogy a biztosítási díj 2012. június 1. napjáig kiegyenlítésre került.

A felperes a rakomány elveszése miatt a kárigényét 2012. július 19. napján jelentette be az I. r. alperesnek, amely felperes számára kártérítést nem fizetett.

Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felperes a módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy a II. r. alperes helytállni tartozik a felperessel szemben az I. r. alperes által szállított áru elveszéséből eredő kárért, 56 223 066,40 Ft erejéig. Ezt a kereseti kérelmét a „Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről” szóló, Genfben, az 1956. évi május hó 19. napján kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1971. évi 3. tvr. (a továbbiakban: CMR Egyezmény) 20. cikkére -összszerszerűségét illetően pedig a 23. cikkének 3. bekezdésére - alapította. Arra az esetre, ha a bíróság azt állapítaná meg, hogy az alperesek között biztosítási szerződés nem jött létre, másodlagosan - az rPtk. 339. §-a alapján az rPtk. 4. és 6. § figyelembevételével - kérte a II. r. alperes 56 223 066,40 Ft-ban történő marasztalását, mert a fuvarozási szerződésnek az I. r. alperessel való megkötése előtt a II. r. alperes úgy nyilatkozott, hogy az I. r. alperessel érvényes felelősségi biztosítása áll fenn, és a felperes e nyilatkozat hiányában a fuvarozási szerződést az I. r. alperessel nem kötötte volna meg.

A II. r. alperes az ellenkérelmében a módosított kereset elutasítását kérte.

Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a felperes vele, mint biztosítóval szemben az rPtk. 559. § (2) bekezdése alapján közvetlenül megállapítás iránti igényt sem érvényesíthet. Arra az esetre, ha a bíróság ellentétes állásponton lenne, arra hivatkozott, hogy közte és az I. r. alperes között a biztosítási szerződés nem jött létre, mivel az I. r. alperes 2012. március 1-jén kelt ajánlatán szereplő aláírás nem a törvényes képviselőjétől származik, a biztosítási ajánlatot aláíró személy nem azonosítható. Miután az rPtk. 537. § (1) bekezdése értelmében a biztosítási szerződés kizárólag a felek írásbeli megállapodásával jön létre, az adott esetben az alaktság megsértésével kötött szerződés az rPtk. 217. § (1) bekezdése értelmében semmis. Álláspontja szerint arra tekintettel, hogy ajánlat aláírásakor az aláíró személy nem rendelkezett az I. r. alperes vonatkozásában képviselői jogosultsággal, az alaki hiba ráutaló magatartás formájában adott utólagos jóváhagyással sem orvosolható.

Arra az esetre, ha a bíróság a semmisséget nem állapítaná meg, megtámadási kifogást is előterjesztett, és arra hivatkozva, hogy a szerződéskötésnél az I. r. alperes megbízásából eljáró független biztosításközvetítő, a P. Kft. sem az ügyfél cégkivonatát, sem az aláírási címpéldányt nem bocsátotta a rendelkezésére, így az ajánlat elfogadásakor nem volt tudomása arról, hogy az ajánlatot nem az I. r. alperes képviseletére jogosult személy írta alá, azaz a jognyilatkozat érvénytelen.

A II. r. alperes elévülésre is hivatkozott. Ezzel kapcsolatos álláspontja szerint a felperes és az I. r. alperes között létrejött szerződésre irányadó CMR Egyezmény 32. cikk 1. pontja szerint a CMR Egyezmény hatálya alá eső fuvarozáson alapuló igények 1 év alatt évülnek el. A biztosító ezért a perbeli nemzetközi árufuvarozási szerződésből származó igények vonatkozásában a károsító esemény bekövetkezésétől számított 1 évig köteles helytállni (rPtk. 326. § (1), 198. § (1), 536. § (1) bekezdés).

A II. r. alperes állította azt is, hogy az I. r. alperes a biztosítóval szemben - a kárbejelentésen kívül - igényt nem érvényesített, ezért az elévülés megszakadása nem következett be, az elévülési idő a kereset előterjesztésének időpontjára eltelt.

A felperes másodlagos kereseti kérelmét jogalap hiányára tekintettel kérte elutasítani, és vitatta az összecszerűséget is, e körben arra hivatkozott, miszerint a felperes nem igazolta azt sem, hogy a keresetében megjelölt 35 351 EUR összegű áfát befizette.

Az elsőfokú bíróság a felperes módosított keresetének helyt adó ítéleti döntése indoklásában kifejtette, hogy az alperes keresethatósági jog hiányára vonatkozó védekezése azért nem alapos, mert az rPtk. 559. § (2) bekezdése alapján kialakult bírói gyakorlat lehetővé teszi azt, hogy a károsult a biztosítóval szemben megállapítási keresetet terjesszen elő. Így azt is megállapította, hogy a megállapítási kereset előterjesztésének a Pp. 123. §-ában foglalt feltételei a jelen esetben fennállnak, mivel a felperes éppen az rPtk. 559. § (2) bekezdése alapján marasztalást még nem kérhet a biztosító II. r. alperessel szemben, ugyanakkor a kért megállapítás a jogainak megóvása miatt azért szükséges, mert a károkozó I. r. alperes jogalanyisága megszűnt, tehát vele szemben a felperes igényt érvényesíteni nem tud.

Az elsőfokú bíróság nem fogadta el az alperesnek a biztosítási szerződés létre nem jöttére, illetőleg semmisségére hivatkozó védekezését sem.

Ítéletének e körben kifejtett indokolása szerint: annak ellenére, hogy a perben aggálytalan írásszakértői vélemény alapján megállapítható volt: a biztosítási ajánlatot nem az I. r. alperes szervezeti képviselője írta alá, azokból a tényekből, hogy az ajánlat megküldésével egyidejűleg az esedékes biztosítási díj is megfizetésre került, az a II. r. alpereshez megérkezett, és a II. r. alperes mindezek birtokában a biztosítási kötvényt kiállította, I. r. alperesnek azt megküldte, az elsőfokú bíróság azt a következtetést vonta le, hogy az I. r. alperes a biztosítási szerződés megkötése érdekében eljáró személy magatartását jóváhagyta, ezért a biztosítási szerződés az alperesek között létrejött.

Az elsőfokú bíróság a biztosítási szerződés érvénytelenségének megállapítására nem találta alkalmasnak a II. r. alperes arra való hivatkozását sem, miszerint a biztosító abban a tudatban fogadta el a független biztosításközvetítő közreműködésével tett biztosítási ajánlatot, hogy az az I. r. alperes képviselőjére jogosított személytől származik, így lényeges körülmény tekintetében tévedésben volt a szerződés megkötésekor.

Az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatos jogi érvelése szerint a II. r. alperes mindezekre hivatkozással eredményesen azért nem támadhatja meg a szerződést, mert lehetősége volt arra, hogy a közhiteles cégnyilvántartás alapján megvizsgálja, hogy a biztosító képviselőjében eljáró alkuszhoz érkezett ajánlat az I. r. alperes képviselőjére jogosult személytől származik-e. Ennek elmulasztása esetén a tévedését a II. r. alperes magának okozta.

Az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak a II. r. alperes elévülési kifogását sem. Abból az okból, hogy a perben azt kellett megállapítani, miszerint az I. r. alperes, mint fuvarozó a felperes kárát nem térítette meg, az elsőfokú bíróságnak az volt az álláspontja, hogy a jelen esetben nem ezt a tényt feltételül szabó, az alperesek között létrejött biztosítási szerződéshez kapcsolódó szabályzat szerinti 1 éves elévülési időt kell figyelembe venni, hanem az elévülésre a biztosítási szerződésekre vonatkozó általános elévülési szabályok, így az rPtk. 324. § (1) bekezdése szerinti 5 éves elévülés az irányadó. A felperes pedig a keresetlevelet 2013. május 14. napján, az 5 éves elévülési időn belül terjesztette elő.

Az elsőfokú bíróság nem fogadta el a II. r. alperes védekezését a fuvarozási szerződés létre nem jöttére, illetőleg érvénytelenségére vonatkozóan sem.

E körben azt állapította meg, hogy a per tárgyát képező fuvarozáshoz kapcsolódó CMR fuvarlevél kiállítására alakszerűen került sor, ezért az igazolja a felperes és az I. r. alperes közötti fuvarozási szerződés létrejöttét. A II. r. alperes által hivatkozott, az I. r. alperes fuvarozást bonyolító

gépkocsivezetőjével szemben lefolytatott büntetőeljárásból származó adatok pedig nem alkalmasak annak bizonyítására, hogy a felperes és az I. r. alperes közötti fuvarozási szerződés nem jött létre.

Mindezekkel indokolva az elsőfokú bíróság - utalva a BH2000.353. számú jogesetre is - arra a jogi következtetésre jutott, hogy az I. r. alperessel megkötött biztosítási szerződés alapján a II. r. alperes helytállni tartozik a felperessel szemben a per tárgyát képező rakomány elvesztéséből eredő károkért. A helytállási kötelezettség mértékét pedig 56 223 066,40 Ft-ban arra tekintettel állapította meg, hogy a felperes számlával, és a számla kibocsátójának nyilatkozatával bizonyította, hogy az áru értékét kifizette. A számlában feltüntetett vételár az azt terhelő általános forgalmi adó összegét is tartalmazta, amelyre tekintettel az elsőfokú bíróság szerint további bizonyítás lefolytatása nélkül is megállapítható volt, hogy a vételár teljesítésével együtt a forgalmi adó kifizetésére is sor került, ezért az az összeg, amelyet az alperes, mint biztosító helytállni tartozik, a számlában megjelölt teljes vételárral azonos.

Miután felperes elsődleges keresetét - az előbbiek szerint - megalapozottnak találta, az elsőfokú bíróság a másodlagos kereseti igényt érdemben már nem is vizsgálta.

A II. r. alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és elsődlegesen a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan azt kérte, hogy a Fővárosi Ítéltábla mellőzze annak megállapítását, hogy az alperes 56 223 066,40 Ft erejéig helytállni tartozik.

A fellebbezési kérelme indokaként is fenntartotta azt, hogy a felperes vele, mint biztosítóval szemben közvetlenül igényt megállapítás iránt sem érvényesíthet, és a megállapítás iránti keresetindítás feltételei sem állnak fenn. Álláspontja szerint mindezt az elsőfokú bíróságnak már a keresetlevél benyújtását követően meg kellett volna állapítani, és erre tekintettel a keresetet még azt megelőzően el kellett volna utasítani, hogy az I. r. alperes jogalanyisága megszűnt.

E körben hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a megállapítási kereset korlátaiban akkor, amikor a keresetnek helyt adva „kvázi” marasztalta alperest azért, hogy megállapította helytállási kötelezettségét és annak pontos mértékét.

Érvelése értelmében a megállapítási kereset valamely jogviszony fennállásának, vagy fenn nem állásának megállapítására irányulhat, amelyhez képest jóval szélesebb körű az, hogy az elsőfokú bíróság megállapította az alperes helytállási kötelezettségét, és annak pontos mértékét is, mert ezzel megteremtette vele szemben a végrehajtás lehetőségét, csorbítva ezáltal az alperesnek a későbbi perbeli védekezéshez való jogát. Az elsőfokú bíróság ítélete a felperes és I. r. alperes közötti fuvarozási szerződéssel összefüggésben iratellenes megállapításokat tartalmaz, a per anyagává tett büntetőeljárás iratai között fellelhető H.O. és N.G. tanúvallomásai ugyanis egyértelműen cáfolják az elsőfokú ítélet megállapításait, és azok alapján egyértelműen bizonyítást nyert, hogy a fuvarlevelet - csakúgy, mint a biztosítási ajánlatot - nem a S. Kft. képviselőjére jogosult személy írta alá. Ezt erősíti M.B. 2015. június 23-án foganatosított gyanúsított kihallgatásáról készült jegyzőkönyv tartalma is. A büntetőeljárás során beszerzett ezekkel a tanúvallomásokkal szemben pedig a perben nem merült fel olyan bizonyíték, amely alapján kétséget kizáró módon és hitelt érdemlően megállapítható lenne az, hogy M.B. az I. r. alperes alkalmazásában állt, ebből pedig az, hogy fuvarozói minőségben az I. r. alperes végezte azt a nemzetközi fuvarozási feladatot, amellyel okozati összefüggésben a felperesnek az állított kára bekövetkezett. A biztosítási esemény bekövetkezésének bizonyítása hiányában pedig a biztosítót helytállási kötelezettség sem terhelheti.

Sérrelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság megállapította: a biztosítási szerződés érvényesen létrejött. Iratellenesnek tartotta az elsőfokú ítéletnek azt a megállapítását, amely szerint a II. r. alperes nem vitatta, hogy az I. r. alperestől az I. negyedéves biztosítási díjat átvette. Ezzel szemben az elsőfokú eljárás során 2016. május 13. napján kelt beadvány 2. oldal utolsó bekezdésében kifejezetten vitatta azt, hogy az átutalás formájában teljesített biztosítási díjat az I. r. alperes fizette volna meg. Egyebekben ebben a körben az elsőfokú eljárás során már kifejtetteket ismételte meg,

hangsúlyozva azt, hogy mivel a biztosítási ajánlat aláírásakor az aláíró személy nem rendelkezett képviseleti jogosultsággal, az általa képviseleti jogosultság hiányában tett biztosítási ajánlat alapján érvényes biztosítási szerződés sem jött létre, ez az alaki hiba pedig ráutaló magatartás formájában utólagos jóváhagyással nem orvosolható.

A fellebbezés szerint az elsőfokú bíróság a biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény (Bit.) 45. § a) pontjára figyelemmel - amely szerint az alkusz, mint független biztosításközvetítő az ügyfél megbízásából jár el - tévesen tekintette a jelen esetben a P. Kft.-t a II. r. alperes képviselőjének, és erre tekintettel téves a megtámadási kifogása megalapozatlanná minősítésének az az indoka is, hogy a II. r. alperes, mint biztosító a saját, illetve a képviseletében eljáró alkusz tévedésére eredménnyel nem hivatkozhat.

Azzal is érvelt, miszerint az alkusz céget képviselő N.L.-nak a megkeresett bíróság útján beszerzett tanúvallomása alapján tényként volt megállapítható, hogy az I. r. alperes megbízásából eljáró alkusz sem papíralapú cégkivonatot, sem aláírási címpéldányt nem bocsátott a II. r. alperes rendelkezésére, így a II. r. alperesnek az ajánlat elfogadásakor (a vele szerződni kívánó gazdasági társaság megbízottjának magatartására visszavezethetően) nem volt tudomása arról a lényeges körülményről, amely szerint a biztosítási ajánlatot nem a gazdasági társaság képviseletére jogosult személy írta alá, azaz a jognyilatkozat érvénytelen.

A fellebbezés szerint az elsőfokú bíróság téves jogkövetkeztetést vont le az elévülés kérdésében is. E vonatkozásban ismételten hivatkozott arra, miszerint felperesnek a II. r. alperes helytállási kötelezettsége megállapítására irányuló kereseti igénye vonatkozásában az elévülés kizárólag a biztosítási szerződés alapján az I. és a II. r. alperes viszonylatában vizsgálható.

Hangsúlyozta, hogy a biztosítási szerződés tartalmává vált szerződési feltétel 6. pontja szerint a II. r. alperes csak olyan fuvarozási és kártérítési összegek megtérítését vállalta, amelyeket a biztosított a CMR Egyezmény alapján a fuvarozói felelősség körében megfizetni tartozik. Erre tekintettel került a biztosítási szerződés 9. pontjában a CMR Egyezmény 32. cikke 1. pontjával egyezően az 1 éves elévülési idő meghatározásra.

Rámutatott: elsőfokú bíróság által alkalmazott jogszabályként felhívott rPtk. 324. § (1) bekezdése is akként rendelkezik, hogy a követelések 5 év alatt évülnek el, ha jogszabály másként nem rendelkezik. A fuvarozóval szembeni igényérvényesítés elévülési idejét ugyanakkor az rPtk. 504. § (3) bekezdése, és az 1971. évi 3. tvr.-el kihirdetett CMR Egyezmény 32. cikk (1) bekezdése 1 évben határozza meg, azt - az rPtk. 559. § (1) bekezdésében és a biztosítási szerződés 6. pontjában írtakra tekintettel - az elsőfokú bíróságnak is ekként kellett volna megállapítani és figyelembe venni.

Az rPtk. 326. § (1) bekezdése szerint pedig az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé vált.

A Legfelsőbb Bíróság Pfv.VIII.21.901/2007. számú határozatában megjelenő bírói gyakorlat szerint pedig a biztosítottnak a biztosítási szerződés alapján fennálló igényérvényesítési lehetősége az rPtk. 198. § (1), 536. § (1) é 553. § (1) bekezdésének egybevetése alapján a károsító esemény bekövetkezésével megnyílik, ezáltal ekkor az elévülési idő is megkezdődik. Mindezeket figyelembe véve pedig - arra is tekintettel, hogy az I. r. alperes a kárbejelentésen túl a II. r. alperesi biztosítóval szemben igényt nem érvényesített - azt kellett volna megállapítani, hogy az I. r. alperesnek a biztosítóval szembeni igénye a biztosítási szerződés rendelkezéseinek megfelelően elévült.

Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság nem adta kellő indokát annak: mire alapozza azt a megállapítását, hogy az I. és II. r. alperes viszonylatában vizsgálendő elévülést miként szakította meg a követelés érvényesítésére egyébként nem jogosult felperes általi keresetindítás.

Az alperes fellebbezésében részletesen megismételte azt, a már kifejtett jogi álláspontját is, hogy az I. r. alperes 2012. július 19. napján kelt írásbeli felszólítása az elévülést nem szakította meg.

A II. r. alperes - e körben az elsőfokú eljárás során kifejtett álláspontját megismételve - a fellebbezésében támadta az elsőfokú bíróság ítéletét az összepszerűség vonatkozásában is.

Érvei szerint a felperes a kereseti követelése összepszerűségét bizonylatokkal (mint vásárlási számlák vagy a felperesi könyvelésben fellelhető adatok) nem igazolta. Hangsúlyozta azt is, hogy a biztosítási szerződési feltételek 6. pontja értelmében a biztosító nem téríti meg a fuvarozási felelősség körébe eső azokat a károkat, amelyek közteher fizetési kötelezettségből keletkeztek. Ezért a II. r. alperes akkor sem lenne köteles a felperesnek az áfa megfizetéséből eredő kárát megtéríteni, ha azt a felperes a perben ténszerűen bizonyította volna, amire pedig nem került sor.

Arra is hivatkozott, hogy amennyiben a II. r. alperes helytállásra lenne köteles, úgy a biztosítási kötvény értelmében a teljesítendő kifizetés összegéből 25%, maximum 1 000 000 Ft összegű önrészesedés levonása lenne indokolt, amelyre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkezése számszakilag sem helyes.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte annak helyes ténybeli és jogi indokai alapján.

Csatlakozó fellebbezést is előterjesztett, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletét részben, akként kérte megváltoztatni, hogy a Fővárosi Ítéltábla a II. r. alperest terhelő helytállási kötelezettség körét az 56 223 066 Ft tőkeösszegű kárnak a 2012. július 19. napjától a kifizetésig járó évi 5%-os mértékű késedelmi kamatára is terjessze ki, a II. r. alperes által megfizetendő perköltség összegét pedig 3 386 692 Ft-ra emelje fel, amelyből „a lerótt eljárási illeték 1 500 000 Ft, az ügyvédi munkadíj pedig 1 886 692 Ft”.

Csatlakozó fellebbezési kérelme elsődleges indokaként arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a késedelmi kamatra vonatkozó kereseti kérelméről nem rendelkezett, amelynek indokát nem adta.

A felelősségbiztosítási szerződés alapján ugyanakkor a biztosító mindazokért a károkért helytállni tartozik, amelyekért a biztosított jogszabály szerint felelős. A CMR Egyezmény 27. cikke szerint pedig a fuvarozó évi 5%-os mértékű késedelmi kamat megfizetésére is köteles, ezért az adott esetben a biztosító felelőssége nemcsak a biztosított által okozott kárra, de a kártérítést terhelő késedelmi kamatokra is kiterjed.

Az elsőfokú bíróság ítéletének perköltségről szóló rendelkezését támadó csatlakozó fellebbezési kérelmét a felperes azzal indokolta, miszerint tévesen tekintette az elsőfokú bíróság a pertárgy értékét a megállapítás iránti keresetre tekintettel meg nem határozhatónak.

A Kúria 5/2013. számú Polgári jogegységi határozatában, valamint az EBH200.335, 2001.132., 2001.30. számú eseti döntésekben kifejtettekre, illetve a Legfelsőbb Bíróság által a BH2005.58. számon közzétett határozatban adott iránymutatásra hivatkozva előadta, hogy az rPtk. 239/A. §-a szerinti megállapítási kereset alapján hozott ítélet nem hasonlítható a jogalap kérdésében döntő közbenső ítélethez; ha a megállapítási kereset valamilyen összegű tartozás fennállására vagy fenn nem állására irányul, a pertárgyértékét a tartozás összegében kell meghatározni, ilyen esetben tehát az eljárás tárgyának értéke megállapítható. Mindezekre tekintettel a jelen esetben 56 223 066 Ft kárösszeget kell pertárgyértéknek tekinteni.

Ennek alapulvételével pedig a felperes javára ügyvédi költségéből eredően keletkezett perköltség a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a), b) pontja alkalmazásával helyesen 1 886 692 Ft, amelyből az elsőfokú bíróság által e jogcímen megítélt 100 000 Ft-nak erre az összegre történő felemelésének van helye.

Ugyanezzel indokolta a felperes a csatlakozó fellebbezésében a II. r. alperes által megfizetendő kereseti illetéknek az elsőfokú bíróság részéről megállapított 36 000 Ft-ról az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42. § a) pontja szerinti illeték maximumra, azaz 1 500 000 Ft-ra történő felemelése szükségességét.

A II. r. alperes a csatlakozó fellebbezésre ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést és a csatlakozó fellebbezést a Pp. 256/A.(1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, mivel a felek tárgyalás tartását - felhívást követően - nem kérték.

A Pp. 253. § (3) bekezdése szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között (247. §) változtathatja meg, e korlátok között azonban a perben érvényesített jog, illetőleg az azzal szemben felhozott védekezés alapjául szolgáló olyan kérdésekben is határozhat, amelyekben az elsőfokú bíróság nem tárgyalta, illetőleg nem határozott. A másodfokú bíróság a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül határoz a le nem rótt illeték, valamint az állam által előlegezett és meg nem térült költség megfizetéséről.

E rendelkezésre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla mindenekelőtt azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét a II. r. alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése alapján mennyiben vizsgálhatta felül.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett része nem volt.

A felperes csatlakozó fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya és a perköltség tekintetében hozott rendelkezéseket illetően egyaránt érintette.

A Pp. 244. § (1) bekezdése kimondja, hogy a per főtárgya tekintetében történő fellebbezés esetén a másik fél a perköltségre nézve csatlakozó fellebbezést nyújthat be.

A felperes II. r. alperes helytállási kötelezettségének a késedelmi kamat címén támasztott (mégpedig lejárt késedelmi kamat és folyamatos késedelmi kamat) igényével kapcsolatos csatlakozó fellebbezésével összefüggésben pedig a Fővárosi Ítéltábla a következőket állapította meg.

A felperes a II. r. alperes ellen előterjesztett kereseti kérelmét a 2016. július 19. napján benyújtott 84. sorszámú előkészítő iratában akként módosította, miszerint elsődlegesen kérte a felelősségbiztosítási jogviszony alapján 189 055 euro tőke és annak a 2012. július 19. napjától a kifizetésig járó - a CMR Egyezmény 27. cikke szerinti mértékű - évi 5%-os késedelmi kamata megfizetésére a II. r. alperes helytállási kötelezettsége megállapítását. Másodlagos kereseti kérelme a II. r. alperesnek a fenti tőke és késedelmi kamat megfizetésére kötelezésére irányult. A módosított keresetét a 2016. szeptember 9. napján megtartott tárgyaláson 89/F/1. sorszámon becsatolt, 2016. szeptember 14. napján kelt előkészítő iratában azzal a pontosítással tartotta fenn, hogy a kereseti kérelme „összezszerűsége körében” kárigényét forintosítva 189 055 euronak - az áru elveszése CMR Egyezmény szerinti időpontjában - 2012. április 15. napján érvényes 297,39 Ft/euro MNB középárfolyamon számított 56 223 066, 40 Ft egyenértékében jelölte meg és erre kérte a II. r. alperes helytállási kötelezettségének a megállapítását.

A felperes jogi képviselője a tárgyaláson - annak berekesztése előtt - úgy nyilatkozott, hogy a 2016. szeptember 14. napján kelt előkészítő irata szerint „tehát a felperes elsődleges kereseti kérelme annak megállapítására irányul, hogy a II. rendű alperes az I. rendű alperessel megkötött biztosítási szerződés alapján összesen 189.055 euró egyenértékűként 56.223.066,4,- forint megtérítésére köteles.” (7.G.40.163/2013/89. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 1-2. oldal)

A felperes jogi képviselőjének ezeket a nyilatkozatait a Fővárosi Ítéltábla is akként értelmezte, hogy azzal a felperes a II. r. alperessel szemben előterjesztett, megállapítás iránti elsődleges és marasztalásra irányuló másodlagos kereseti kérelmét - a Pp. 146. § (5) bekezdés c) pontja szerint - az 56 223 066,40 Ft tőke összegre leszállította. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság nem követett el eljárási szabálysértést, amikor az ítéletében II. r. alperes helytállási kötelezettségéről kizárólag a felperesnek a kártérítési tőkeösszegre vonatkozó követelése vonatkozásában döntött.

A Pp. 244. § (1) bekezdése szerint a fellebbező fél ellenfelét a fellebbezési tárgyalásra szóló idézésben arra is figyelmeztetni kell, hogy a fellebbezésre vonatkozóan ellenkérelmet terjeszthet elő, ha pedig a fellebbezéssel megtámadott ítélet megváltoztatását is kívánja - annyiban, amennyiben az ítélet ellen fellebbezésnek helye van - csatlakozó fellebbezést nyújthat be. Ha a fellebbezés a per főtárgyát nem érinti, a per főtárgyára vonatkozóan csatlakozó fellebbezésnek nincs helye. A 235. § (1) bekezdése a fellebbezési ellenkérelemre, valamint a csatlakozó fellebbezésre is irányadó.

A Pp. 253. §-ának (3) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között (247. §) változtathatja meg. A Pp. 247. §-ának (1) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban a keresetet megváltoztatni nem lehet. A Pp. 146. § (5) bekezdés c) pontja szerint ugyanakkor nem keresetváltoztatás az, ha a felperes a keresetét leszállítja, illetve az eredetileg nem követelt járulékokra vagy a követeléseknek, illetőleg járulékoknak a per folyamán esedékessé vált részleteire is kiterjeszti. A felperes tehát azzal, hogy a csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú tárgyalás berekesztése előtt nem követelt késedelmi kamatokra vonatkozóan a II. r. alperes ellen előterjesztett megállapítási keresetét kiterjesztette, eljárási jogával élt, erre a Pp. 247. § (1) bekezdés szerinti tilalom nem vonatkozik.

Ebből következik, hogy a Fővárosi Ítéltáblának a csatlakozó fellebbezésben érvényesített késedelmi kamat követeléssel kapcsolatos kérelemmel is érdemben kellett foglalkoznia.

A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla először a II. r. alperesnek azt a fellebbezési kérelmét vizsgálta, amely szerint a felperes részéről nem volt helye megállapítási kereset előterjesztésének. E kérdés eldöntésétől függött ugyanis az, hogy az elsőfokú bíróságnak a II. r. alperes ellen előterjesztett keresetet érdemben kellett-e elbírálnia, így a fellebbezés további hivatkozásainak és a csatlakozó fellebbezési kérelmeknek a vizsgálhatósága is.

Ezzel szemben a Fővárosi Ítéltábla teljes mértékig egyetértett az elsőfokú ítélet indokolásában e körben kifejtett jogi érveléssel. Az ott írtakat a fellebbezési hivatkozásokra tekintettel egészíti ki azzal, miszerint azt, hogy a kért megállapításhoz a felperes jogainak a II. r. alperessel szembeni megóvására szükség van, - a felperes által is hivatkozott EBH.2002.633. számú eseti döntésben megjelenő bírói gyakorlat szerint - egyértelműen megállapíthatóvá teszi az a tény, hogy a II. r. alperes vitatta a helytállási kötelezettségét. Nem tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor a megállapítás iránti keresetet érdemben bírálta el.

A II. r. alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást csak részben nem fogadta el.

Ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a fellebbezés és csatlakozó fellebbezés elbírálása szempontjából releváns tények tekintetében a per iratai alapján kiegészíti és pontosítja az alábbiak szerint:

Az alperesek a 2012. március 11. napján megkötött nemzetközi fuvarozói felelősségbiztosítási szerződése mellékletét képező, a II. r. alperes által alkalmazott U. Nemzetközi Közúti Fuvarozók Felelősségbiztosítási Szabályzata (a továbbiakban: felelősségbiztosítási Szabályzat) 2. pontja szerint a II. r. alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy megtéríti a biztosítottak mindazokat az összegeket.. amelyeket a...CMR Egyezményben meghatározott fuvarozói felelősség körében a fuvaroztató feleknek megfizetni tartozik, fuvarozói minőségében a bejelentett járművekkel folytatott kocsirakományú, és kereskedelmi áruk (darabárúk) nemzetközi fuvarozása esetén.

A 2. pontban meghatározott biztosítási esemény a biztosítottal szemben a CMR-ben meghatározott fuvarozói felelőssége körében érvényesített olyan kár megfizetési iránti kötelezettség, amely nemzetközi fuvarozás közben az áruban keletkezett.

A biztosítási szerződés úgy rendelkezett, hogy a jelen szerződés alapján támasztható kárigények „a fuvarozó által a jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően történt kifizetések esetén a fizetés napjától számított egy év alatt évülnek el.”

Az alperesek között létrejött nemzetközi fuvarozói felelősségbiztosítási szerződés részét képező Felelősségbiztosítási Szabályzat 10. pontja - a biztosított kárbejelentési kötelezettségei mellett tartalmazza azt a kikötést is, hogy a kártérítési összeget közvetlenül a biztosított fizeti ki, valamint, hogy a jelen előírások be nem tartása esetén a biztosító mentesül fizetési kötelezettsége alól. A 11. pont pedig a kártérítés fizetését akként szabályozza, hogy a biztosító az okmányok vételétől számított 30 napon belül a kárigény elismeréséről vagy elutasításáról dönteni tartozik, hacsak további bizonyító iratok bemutatására nincs szükség. A biztosító az elismert kárösszeget az elismeréstől számított 30 napon belül a biztosítottnak átutalni köteles" (11.2.). „A kártérítési összeg átutalása - egyéb megállapodás hiányában - közvetlenül a biztosítottnak, forintban történik" (11.3.).

Az alperesek által elfogadott nemzetközi fuvarozói felelősségbiztosítási ajánlat tartalmazta azt is, hogy: önrészesedés: 10%, de minimum 50 000 Ft, fuvarszakkal együtt történő eltulajdonítás esetén 25%, de maximum 1 000 000 Ft".

Az I. r. alperes a ...-978 forgalmi rendszámú D. típusú gépkocsit és az ...-751 forgalmi rendszámú S. típusú pótkocsit - amelyekkel az áru 2012. március 12. napján történt felrakódását követően a fuvarozást megkezdte - a P-K. Kft. Cs., Belterület hrsz. ... szám alatti székhelyű cégtől bérelte. A gépjárművet vezető M.B. e gépjárműveket a tulajdonosnak sértetlen állapotban visszaadta.

Az I. r. alperes gépkocsivezetőjének a 2012. március 12. napján átvett árut 2012. március 14. napján kellett volna kézbesítenie a címzett, a felperes részére.

A Fővárosi Ítéltábla ezeket a tényeket a 7.G.40.163/2013/25/F/1. sorszám alatt csatolt irat és a 7. G.40.163/2013/56. sorszámú, a B.-i Járási Ügyészség által megküldött, a B.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Vizsgálati Alosztályánál folytatott nyomozás során keletkezett .../2015.bü számú iratok között fellelhető irat tartalma alapján állapította meg.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a perbeli jogvita és a II. r. alperes fellebbezésének, illetve a felperes csatlakozó fellebbezésének az elbírálásánál az így kiegészített tényállás és annak az elsőfokú tényállásból kiemelt elemei az irányadóak.

A Fővárosi Ítéltábla a továbbiakban elsőként azt vizsgálta, hogy a II. r. alperes fellebbezésben megismételt ellenkérelme tükrében az elsőfokú bíróság keresetnek helyt adó érdemi döntése a jogalapját tekintve megalapozott-e.

Ebben a körben a következő kérdéseket kellett eldöntenie:

1. Az alperesek között nemzetközi közúti felelősségbiztosítási szerződés létrejött, tartalma, érvényessége.
2. A II. r. alperes által hivatkozott, a biztosító mentesülését jelentő okok fennállása.
3. A biztosító ellen a biztosítási szerződés alapján az I. r. alperes által érvényesíthető igények elévülése.

1. Alaptalanul támadta az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletét a biztosítási szerződés létrejöttének és érvényességének megállapítása miatt.

Téves a II. alperesnek az a fellebbezési okfejtése, miszerint önmagában abból a bizonyított tényből, hogy a biztosítási szerződés megkötésére vonatkozó ajánlat nem az I. r. alperes képviselőjére

jogosult személytől származik, minden további vizsgálat nélkül meg kellett volna állapítani azt, hogy a biztosítási szerződés nem jött létre.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében is helyesen hivatkozott arra, hogy álképviselet valósul meg akkor is, ha annak, aki a képviselt nevében jognyilatkozatot tesz egyáltalán nincs képviseleti jogosultsága. Álképviselő bárki lehet. Az álképviselő nyilatkozatának jóváhagyása pedig - amely nincs alakszerűséghez kötve, ezért ráutaló magatartással is megtehető - az rPtk. 219. § (2) értelmében azt a joghatást váltja ki, hogy az álképviselő jognyilatkozata által (is) a képviselt válik jogosítottá, illetve kötelezetté.

Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte utólagos jóváhagyásnak az I. r. alperesnek azt a magatartását, miszerint nem kifogásolta a II. r. alperesnél a nemzetközi fuvarozói felelősségbiztosítási szerződés létrejöttét a nem vitásan megfizetett első biztosítási díj egyidejű visszakövetelése mellett. A II. r. alperesnek a fellebbezési érvelései nem alkalmasak annak megállapítására, hogy az elsőfokú bíróságnak ez a jogkövetkeztetése iratellenes ténymegállapításon alapuló, avagy okszerűtlen, logikátlan. A Fővárosi Ítéltábla ezzel kapcsolatban kiemeli, miszerint az ajánlat aláírásának időpontjában az I. r. alperesnél az ügyvezetői tisztséget betöltő H.O.-nak a per iratainál meglévő és a II. r. alperes által a fellebbezésében is hivatkozott nyilatkozatából (4. oldal második bekezdése) megállapítható, hogy nevezettnek tudomása volt az előző tulajdonosi kör által kötött nemzetközi fuvarozói felelősségbiztosításról. A II. r. alperesnek az a fellebbezési érvelése pedig iratellenes, miszerint az I. r. alperesnek az a magatartása, hogy a fuvarozási szerződésről való tudomásszerzés után sem tiltakozott a II. r. alperesnél és a biztosítási díjat sem követelte vissza, azért sem értékelhető utólagos jóváhagyásként, mert ezáltal „megszabadulhatott a vele szemben érvényesített követeléstől”(fellebbezés 6. oldal). A II. r. alperes által az I. r. alperesnek megküldött biztosítási kötvény mellékletét képező - az elsőfokú eljárásban a 25. sorszámú előkészítő iratával becsatolt - U. Nemzetközi Közúti Felelősségbiztosítási Szabályzata (CMR) 10. pontja szerint ugyanis a károsultnak a kártérítési összeget közvetlenül a biztosított fizeti ki, amely előírás be nem tartása esetén a biztosító mentesül a fizetési kötelezettsége alól.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének helytálló indokolását ebben a körben azzal egészíti ki, hogy az álképviselő ajánlattéli nyilatkozata (és az annak a II. r. alperes általi elfogadásával létrejött biztosítási szerződés) I. r. alperes általi utólagos jóváhagyásának kell tekinteni azt, hogy az I. r. alperes a felperesnek fedezetigazolásul azt a biztosítási kötvényt küldte meg, amit a II. r. alperes az I. r. alperes vonatkozásában az álképviselő ajánlata alapján állított ki.

Az álképviselő írásban tett ajánlatának utólagos jóváhagyásával pedig megvalósult a biztosítási szerződés érvényességi kelléke, az írásba foglalás is, hiszen az a jognyilatkozat, amelyik a jóváhagyás folytán az I. r. alperest jogosította és kötelezte írásban történt és írásban történt annak a II. r. alperes részéről az elfogadása is. Erre tekintettel pedig helyes volt az elsőfokú bíróságnak az a jogkövetkeztetése, hogy a II. r. alperes semmisségre hivatkozása is alaptalan volt.

A Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróságnak az alperesek között a fentiek szerint létrejött nemzetközi fuvarozói felelősség biztosítási szerződés II. r. alperes általi eredménytelen megtámadásával kapcsolatos jogkövetkeztetésével is. Annak az elsőfokú ítéletben található indokát azonban a II. r. alperes fellebbezés hivatkozására tekintettel azt az alábbiak szerint kiegészíti.

A II. r. alperes az elsőfokú eljárás során a telefaxon 2016. július 14. napján benyújtott 83. sorszámú előkészítő iratában „megtámadási kifogásként” arra, hivatkozott, hogy az ajánlat elfogadásakor nem volt tudomása arról, hogy „a biztosítási ajánlatot nem a gazdasági társaság képviseletére jogosult személy írta alá, azaz a jognyilatkozat érvénytelen”. Az rPtk. 210.§ (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy aki a szerződés megkötésekor valamely lényeges körülmény tekintetében tévedésben volt, a szerződési nyilatkozatát megtámadhatja, ha tévedését a másik fél okozta vagy felismerhette. A törvény tehát tévedés miatt a szerződés megtámadását akkor teszi lehetővé, ha az lényeges

körülményre vonatkozott, és azt a másik fél okozta vagy felismerhette. A megtámadás csak akkor vezethet eredményre, ha e két feltétel együttesen fennáll. A II. r. alperes ugyanakkor - úgy a kifogásában, mint a fellebbezésében - a tévedésének okaként maga is arra hivatkozott, miszerint az I. r. alperes megbízásából eljáró P. Kft. sem a cégkivonatot, sem az aláírási címpéldányt nem bocsátotta a II. r. alperes rendelkezésére. A P. Kft. azonban nem minősül a II. r. alperessel szerződő másik félnek, akkor sem, ha a II. r. alperes állítása szerint a biztosítóval szerződő teljesítési segédjének kell tekinteni. Következésképp a II. r. alperes saját állítása is az, hogy a tévedését nem a másik fél, hanem harmadik személy magatartása okozta. Az elsőfokú bíróságnak - ezzel kiegészítve - helytálló az a jogkövetkeztetése, miszerint a II. r. alperes a felelősségbiztosítási szerződés érvénytelenségére tévedésre alapítottan eredményesen nem hivatkozhat.

Mindezek miatt nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az alperesek között létrejött nemzetközi fuvarozói felelősségbiztosítási szerződés alapján vizsgálta a felperes II. r. alperes ellen előterjesztett kereseti kérelmének megalapozottságát.

2. A Fővárosi Ítéltábla nem találta megalapozottnak az elévülési kifogás elutasítása miatti fellebbezést sem.

Előrebocsátja, hogy abban nem volt vita a felek között sem, miszerint a II. r. alperes elévülési kifogása alapján az elévülési idő meghatározását követően - figyelemmel az rPtk. 559. § (2) bekezdésének arra a rendelkezésére, hogy a károsult igényét közvetlenül a biztosítóval szemben nem érvényesítheti - azt kellett vizsgálni, hogy mikor vált esedékessé a II. r. alperesnek a biztosítási szerződés szerinti helytállási kötelezettsége (a II. r. alperes biztosítási szerződésen alapuló szolgáltatására irányuló igény).

A II. r. alperes a fellebbezésében alaptalanul támadta az elsőfokú bíróság ítéletét az ellene az I. r. alperessel kötött felelősségbiztosítási szerződés alapján a felperes által érvényesíthető igény elévülési idejének öt évben történt meghatározása miatt.

Az alperesek közötti nemzetközi fuvarozói felelősségbiztosítási szerződés létrejöttének időpontjában hatályos - a jelen perben még alkalmazandó - rPtk. 324.§ (1) bekezdése szerint a követelések öt év alatt elévülnek, ha jogszabály másként nem rendelkezik. Az rPtk.-nak a biztosítási szerződésre vonatkozó közös és a vagyonbiztosításra irányadó speciális szabályai nem írnak elő eltérő elévülési időt. Az rPtk. 325.§ (2) bekezdése ugyanakkor úgy rendelkezik, hogy a felek rövidebb elévülési határidőben is megállapodhatnak; a megállapodás csak írásban érvényes.

Tény, hogy az alperesek nemzetközi fuvarozói felelősségbiztosítási szerződésének mellékletét képező Felelősségbiztosítási Szabályzat 9. pontja a „jelen szerződés alapján érvényesíthető kárigények” tekintetében egy éves elévülési határidő kikötését tartalmazza.

Az egy éves elévülési idő lényegesen eltér az rPtk. 324.§ (1) bekezdésében meghatározott öt éves általános elévülési időtől, ezért az rPtk. 205/B.§ (2) bekezdése szerint az ezt tartalmazó általános szerződési feltétel csak akkor válhatott a felek perbeli szerződésének részévé, ha megállapítható, hogy azt az I. r. alperes a II. r. alperes külön figyelemfelhívó tájékoztatását követően kifejezetten elfogadta. Ebből az okból és amiatt, hogy az rPtk. 325.§ (2) bekezdése szerint a felek rövidebb elévülési határidőben való megállapodásának érvényességi kelléke annak írásba foglalása, a bíróságnak jelen perben II. r. alperes elévülési kifogása alapján vizsgálnia kellett a jogszabályban meghatározottól eltérő elévülési idő kikötéséhez szükséges fenti törvényi feltételek fennállását.

A Fővárosi Ítéltábla ebben vonatkozásában a következő megállapítást tette. A II. r. alperesnek következetesen a biztosítási szerződés létrejöttét tagadó nyilatkozataiból, és abból, hogy a törvényben meghatározottól lényegesen rövidebb elévülési időre vonatkozó, az rPtk. 205/B. § (2) bekezdésében előírt figyelemfelhívó külön tájékoztatást a II. r. alperes által alkalmazott általános szerződési feltételeket rögzítő Felelősségbiztosítási Szabályzat nem tartalmazott, és ilyen külön felhívás a per iratai között sem található, azt állapította meg, hogy az rPtk. 205/B. § (2) bekezdése szerinti külön tájékoztatás hiányában nem valósult meg az rPtk. 325.§ (2) bekezdése szerinti

érvényességi feltétel. Ennek következtében az egy éves elévülésre vonatkozó általános szerződési feltétel nem vált az alperesek nemzetközi fuvarozói felelősségbiztosítási szerződésének részévé. Itt mutat rá a Fővárosi Ítéltábla arra, miszerint annak a II. r. alperes által a fellebbezésében hivatkozott körülménynek, hogy a CMR Egyezmény 32. Cikk 1. pontja az Egyezmény hatálya alá eső fuvarozáson alapuló igények elévülési idejét egy évben határozza meg, a jogviszonyok eltérősége okán nem a felperes II. r. alperes elleni igényérvényesítése elévülésének, hanem felperesnek az I. r. alperessel szemben, a CMR Egyezmény alapján keletkezett igényei érvényesíthetősége vizsgálatánál van jelentősége.

Mindezekre tekintettel a II. r. alperes elévülési kifogására figyelemmel az elsőfokú bíróság helytállóan vizsgálta azt, hogy a felperes az rPtk. 324.§ (1) bekezdése szerinti öt éves elévülési időn belül fordult-e a bírósághoz, azaz van-e akadálya annak, hogy igényét bíróság előtt érvényesítse. E vizsgálat eredményeként az elsőfokú bíróság helyes jogkövetkeztetést vont le arra, hogy a II. r. alperes elévülési kifogása megalapozatlan, ennek részletes indokaival azonban adós maradt. Ezért a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezés hivatkozásai miatt az elsőfokú ítélet indokolását kiegészíti az alábbiakkal:

Az elévülés vizsgálata során abból kellett kiindulni, hogy az rPtk. 326. § (1) bekezdése szerint az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé vált, azaz amikor megnyílt a bíróság előtti igényérvényesítés lehetősége.

A II. r. alperes elévülési kifogása alapján elsőként abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a jelen esetben a II. r. alperes biztosítóval szemben a biztosítási szerződés alapján érvényesíthető követelés mikor vált esedékessé.(EBH2007.1697.)

Az rPtk. 198. § (1) bekezdése szerint a szerződésből kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás követelésére. Az rPtk. 559. § (1) bekezdése értelmében felelősségbiztosítási szerződés alapján a biztosított követelheti, hogy a biztosító a szerződésben megállapított mértékben mentesítse őt olyan kár megtérítése alól, amelyért jogszabály szerint felelős.

A felelősségbiztosítási szerződés alapján a biztosító szerződéses főkötelezettsége tehát, hogy helytálljon, ha a biztosítási esemény bekövetkezik. A szerződés ezzel tölti be a rendeltetését, mivel egészben vagy részben mentesíti a kárkövetkezmények alól. Felelősségbiztosítás esetében tehát a másnak kárt okozó személy a biztosított, nem pedig a károsult.

Az alperesek a 2012. március 11. napján megkötött nemzetközi fuvarozói felelősségbiztosítási szerződése mellékletét képező, a II. r. alperes által alkalmazott Felelősségbiztosítási Szabályzat 2. pontja szerint a II. r. alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy megtéríti a biztosítottak mindazokat az összegeket, amelyeket a CMR Egyezményben meghatározott fuvarozói felelősség körében a fuvaroztató feleknek megfizetni tartozik, fuvarozói minőségében a bejelentett járművekkel folytatott kocsirakományú, és kereskedelmi áruk (darabárúk) nemzetközi fuvarozása esetén.

Eszerint a II. r. alperes helytállását kiváltó biztosítási esemény a biztosítottal szemben a CMR-ben meghatározott fuvarozói felelőssége körében érvényesített olyan kár megfizetése iránti kötelezettség, amely nemzetközi fuvarozás közben az áruban keletkezett.

A II. r. alperes a fellebbezésében - az elévülési kifogása megalapozottsága körében - is hivatkozott arra, hogy a I. r. alperes a felperesnek kártérítést nem fizetett. Ennek a nem vitás ténynek azonban nem volt jelentősége a II. r. alperes elévülési kifogása elbírálásánál, és a felperes II. r. alperes elleni megállapítási keresete megalapozottságának vizsgálatánál sem.

Az a felterjesztett iratból valóban megállapítható volt, hogy az alperesek nemzetközi fuvarozói felelősségbiztosítási szerződésének mellékletét képező Felelősségbiztosítási Szabályzat 10. pontja a kárbejelentés és a kárfizetés - be nem tartás esetén a biztosító mentesülését eredményező -

feltételeként azt tartalmazza, hogy a kártérítési összeget közvetlenül a biztosított fizeti ki, míg ezzel összhangban a 11. 2. pont szerint a biztosító a kárösszeget a biztosítottnak köteles átutalni. A Felelősségbiztosítási Szabályzat 11.2. pontjának fenti kikötése azonban kifejezetten, míg a 10. pontbeli ismertetett feltétel - az azzal fennálló szoros összefüggése okán - tartalmában ellentétes az rPtk. felelősségbiztosítási szerződésekre vonatkozó 559.§ (2) bekezdésének azzal a kógens rendelkezésével, miszerint a biztosító a megállapított kártérítési összeget csak a károsultnak fizetheti. A kógens jogszabályba ütköző általános szerződési feltétel érvénytelensége, az rPtk. 200. § (2) bekezdésére figyelemmel, semmisség miatt megtámadása nélkül is megállapítható. Az rPtk. 228. § (3) bekezdése szerint pedig semmis a jogellenes szerződési feltétel is. A semmisséget a bíróságnak - ideértve a másodfokú bíróságot is - hivatalból kell észlelnie, megállapítására külön eljárásra nincs szükség, és hivatalból is alkalmaznia kell a semmisségnek azt a jogkövetkezményét, hogy a semmis szerződési feltétel érvénytelen, arra jogot alapítani nem lehet.

Mindebből következően a II. r. alperes által alkalmazott Felelősségbiztosítási Szabályzat 11.2. és 10. pontjai kiemelt kikötései vonatkozásában a semmisség fenti jogkövetkezményét az alperesek egyedi felelősségbiztosítási szerződése alapján indult jelen perben - a másodfokú bíróságnak is - hivatalból le kellett vonni, ami azt eredményezte, hogy ezek az általános szerződési feltételek az alperesek között létrejött nemzetközi fuvarozói felelősségbiztosítási szerződés részeként a feleket nem jogosítják, és nem kötelezik, ezért nem vehetők figyelembe.

A II. r. alperes a fellebbezésében helytállóan hivatkozott arra, hogy a biztosítási szerződés alapján fennálló, a biztosított általi igényérvényesítés lehetősége a károsító esemény bekövetkeztével megnyílik, és ezáltal az elévülési idő megkezdődik. (Megjegyzni ugyanakkor a Fővárosi Ítéltábla, hogy a II. r. alperes által ezzel összefüggésben hivatkozott, a Legfelsőbb Bíróság Pfv.VIII.21.091/2007. számú határozatának tényállása alapvetően eltér a jelen perben irányadó tényállástól, mivel abban az ügyben a biztosított által a biztosítóval szemben vagyonbiztosítási szerződés szerinti helytállási kötelezettsége iránti igény volt a per tárgya, míg a jelen esetben a károsultnak felelősségbiztosítási szerződés alapján a biztosító ellen érvényesített igényének elbírálása.)

Az alperesek között létrejött biztosítási szerződés alapján a biztosított olyan megtérítése alól való mentesítését követelheti a biztosítótól, amelyet a CMR Egyezményben meghatározott fuvarozói felelőssége körében a fuvaroztató feleknek megfizetni tartozik. A károsultnak is arra lehet igénye, hogy a biztosító felelősségének fennállást (helytállási kötelezettségét) ennek megfelelően állapítsák meg.

A felperes a II. r. alperes elleni a keresetét az I. r. alperes által fuvarozott áru elvesztésre, és emiatt a biztosítási szerződés alapján az I. r. alperessel szemben fennálló helytállási kötelezettségére alapította.

A fuvarozói felelősség körében a CMR Egyezmény 17. cikk 1. pontja akként rendelkezik, hogy a fuvarozó felelős az áru teljes vagy részleges elveszéséért vagy megsérüléséért, ha az elveszés vagy megsérülés az áru átvételének és kiszolgáltatásának időpontja között következett be, valamint felelős a késedelmes kiszolgáltatásért. A CMR Egyezmény szerint tehát a fuvarozó kártérítési felelősséggel tartozik a fuvaroztatóknak az áru teljes elveszése miatt keletkezett káráért. Azt, hogy az I. r. alperes által a felperes megbízásából fuvarozott áru a fuvarozás során teljes egészében eltűnt a II. r. alperes nem vitatta.

Mindezek alapján az volt megállapítható, hogy a jelen esetben a felperesnél, mint fuvaroztatónál a fuvarozott áru teljes elveszése miatt az I. r. alperessel, mint fuvarozóval szemben a CMR Egyezmény alapján érvényesíthető igénye keletkezésével vált esedékessé az alperesek közötti biztosítási szerződés szerinti biztosítói helytállási kötelezettség, a felelősségbiztosítási szerződésen alapuló, a II. r. alperes szolgáltatásának teljesítésére irányuló igény.

Ennek az időpontnak a meghatározásánál az elsőfokú bíróság helyesen indult ki a CMR Egyezmény (helyesen) 32. Cikk 1. pontjának az ítélete indokolásában felhívott rendelkezéséből, amely az Egyezmény hatálya alá eső fuvarozáson alapuló igények elévülése kezdő időpontjának meghatározásával vélelmet állít fel az árunak a fuvarozás alatti teljes elveszése esetén a fuvaroztató emiatt keletkezett kára bekövetkezésének időpontjára is.

Nem osztotta azonban a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a jelen esetben ezt az időpontot, 2012. május 12-ben, azaz attól a 2012. március 12-től számított 60. napon kell vélelmezni, amikor az I. r. alperes az árut a fuvarozásra átvette.

A 2015. február 5-én megtartott tárgyaláson 7.G.40.163/2013/26/A/1. sorszámon a felperes által magyar fordításban becsatolt, a felperes ügyvezetőjének V.D.-nak a P.-i Rendőrkapitányságon tett feljelentéséről készült ... ügyszámú, 2012. március 26. napján kelt, „Igazolás”-ból megállapítható volt ugyanis az, hogy a 2012. március 12. napján átvett árut az I. r. alperesnek 2012. március 14. napján kellett volna kézbesítenie a felperes részére. Az I. r. alperes azonban az árut a felperesnek nem szolgáltatta ki, mert a küldemény a fuvarozás alatt eltűnt.

Erre tekintettel pedig - a CMR Egyezmény 32. Cikk 1. b. pontja szerint - az ettől számított 30. napon, azaz 2012. április 14. napján vált esedékessé a felperes által a CMR Egyezmény alapján az I. r. alperes ellen érvényesíthető igény, amellyel a II. r. alperes Felelősségbiztosítási Szabályzata 2. pontjában rögzítetteknek megfelelően a biztosítási esemény bekövetkezett, kiváltva a II. r. alperes biztosítási szerződésből eredő helytállási kötelezettségét.

A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróságtól eltérően azt állapította meg, hogy a felperes I. r. alperessel elleni, a CMR Egyezményen alapuló igényének az elévülése, és a biztosítási szerződésből eredő követelés elévülése is 2012. április 14. napján kezdődött meg.

A felperes a perben okirattal (7.G.40.163/2013/1/F/7.) igazolta, hogy az I. r. alperes dr. K.A. meghatalmazott jogi képviselője a kárbejelentést a biztosítójához a II. r. alpereshez - az utóbbi által - tértivevényen 2012. április 17-én átvett, 2012. április 12-én keltezett ügyvédi levélben megtette.

Az elsőfokú bíróság ugyanakkor helytállóan értékelte a felperes nevében az I. alpereshez intézett, 2012. július 19. napján kelt (7.G.40.163/2013/78/F/1.) és a 7. G.40.163/2013/78/F/2. sorszám alatt csatolt okirat tartalmával bizonyítottan az I. r. alperes részéről 2012. július 23-án elismerten átvett ügyvédi felszólítást az rPtk. 327. § (1) bekezdése szerinti, az elévülés megszakítására alkalmas okiratként, mivel az tartalmazta azokat az adatokat, amelyek alapján a címzett kötelezett a vele szemben támasztott követelést kétségen kívül azonosítani tudta, és abból a felperes alperesekkel szembeni követelése érvényesítésének szándéka is félreérthetetlenül kitűnik. Ennek pedig, az rPtk. 327. § (2) bekezdése értelmében az a jogkövetkezménye, hogy - a CMR Egyezmény és az rPtk.-nak fuvarozási szerződésre vonatkozó eltérő szabály hiányában - az I. r. alperessel szembeni, a CMR Egyezmény szerinti felelőssége alapján fennálló igény, és a II. r. alperes elleni, a felelősségbiztosítási szerződésen alapuló igény bíróság előtti érvényesítésére rendelkezésre álló elévülési idő is újrakezdődött. Ebből pedig az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg azt is, hogy 2013. május 24. napján a felperes a CMR Egyezmény alapján az I. r. alperessel szemben keletkezett igényét is az elévülési időn belül érvényesítette.

Ezért a II. r. alperes a biztosítási szerződés alapján fennálló helytállási kötelezettsége alóli mentesülése érdekében a biztosítójával, az I. r. alperessel szemben a CMR Egyezmény alapján érvényesíthető igények elévülésére eredményesen nem hivatkozhatott.

A Fővárosi Ítéltábla megalapozatlannak ítélte azt a fellebbezési hivatkozást, miszerint az elsőfokú bíróság az ítéletével túlerjeszkedett a megállapításai kereset korlátain.

A Legfelsőbb Bíróság a BH2000.353. számon közzétett felülvizsgálati határozatában foglalkozott a felelősségbiztosítás alapján a károsult által a biztosító ellen érvényesíthető igény jogi természetével.

Azt a jogkövetkeztetést, miszerint téves az, hogy az rPtk. 559. § (2) bekezdésének első mondata a megállapítás iránti kereset biztosítóval szembeni közvetlen előterjesztését is kizárná, a következő jogi érvelés mellett vont le.

Az rPtk. 559. §-a (2) bekezdésének első mondata szerint: „A biztosító a megállapított kártérítési összeget csak a károsultnak fizetheti; a károsult azonban igényét közvetlenül a biztosító ellen nem érvényesítheti.” Az idézett rendelkezés első tétele egyértelműen azt kívánja meggátolni, hogy a biztosított a fedezetet a károsult elől elvonhassa. A második tétel pedig megakadályozza, hogy a károsult a károkozó helyett eleve a biztosítót perelje a kártérítési összeg megfizetése iránt. Az rPtk. 559. §-ának (2) bekezdése alkalmazásában tehát egyrészt a károsult „igényén” a kártérítési összeg (biztosítási összeg) megfizetése iránti igényt, tehát marasztalási keresetet kell érteni, másrészt az rPtk. csak a közvetlen igényérvényesítést tiltja, vagyis a károkozó biztosított marasztalását követően az önként nem teljesítő biztosító ellen is megnyílik a marasztalási kereset előterjesztésének a lehetősége.

Az elsőfokú bíróság ítélete rendelkező részében annak megállapítása, hogy a II. r. alperes „helytállni tartozik” kifejezésre juttatja azt, hogy a felperes az igényét közvetlenül a II. r. alperes biztosító ellen nem érvényesítheti, és, hogy marasztalására csak abban az esetben kerülhet sor, ha a kárért felelős a kártérítés fizetési kötelezettségét bármely okból nem teljesíti. Ez nem tekinthető a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 15.§ (1) bekezdés a) pontja szerint végrehajtási lap kiállításának alapjául szolgáló marasztaló határozatnak, ezáltal nem sérti az rPtk 559. § (2) bekezdését, és így nem is terjeszkedik túl a törvény által biztosított kereteken.

A Fővárosi Ítéltábla nem osztotta a II. r. alperesnek azt az álláspontját, miszerint azáltal, hogy az összecszerűen meghatározza a II. r. alperes helytállási kötelezettségét, az elsőfokú bíróság ítélete ebben a részében marasztaló rendelkezést tartalmaz.

A Fővárosi Ítéltábla is egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az rPtk. 559. § (1), (2), és (4) bekezdése rendelkezéseit egymással összefüggésben kell értelmezni. A jogintézmény rendeltetésével az áll összhangban, hogy a felelősségbiztosítás kedvezményezettjének, adott esetben a károsultnak a biztosítási szerződés alapján őt jogszerűen megillető teljesítéshez mindenképpen hozzá kell jutnia. Ez az értelmezés megfelel a Legfelsőbb Bíróság által kialakított, a BH2005.175. számú eseti döntésben is megjelenő bírói gyakorlatnak is.

A károsulttal szemben a biztosító közvetlen marasztalására azonban az rPtk. 559. § (2) bekezdés tiltó rendelkezése folytán nem kerülhet sor. A kártérítést a károsult részére önként nem teljesítő károkozóval szemben indított marasztalási per ugyanakkor ennek jogi lehetőségét megteremti azzal, hogy ebben a perben a károsult a felelősségbiztosítási szerződés biztosítottjának marasztalását kérheti, és a felelősségbiztosítási szerződés alapján a károsult által a biztosított károkozóval szemben marasztalási és egyidejűleg a biztosító ellen megállapítási kereset egyszerre előterjeszthető.

Ebben a sajátos konstrukciójú perben a biztosított és a biztosító nem alkotnak az 1952. évi III. törvény (Pp.) 51. § a) pontjában meghatározott egységes pertársaságot, és a biztosítóval szemben hozott megállapítási ítélet által keletkező teljesítési kötelezettség bírósági végrehajtása nem kérhető, ezáltal az közvetlenül nem végrehajtható. Az rPtk. 559. § (4) bekezdésében foglalt feltételek (miszerint a biztosítóval szemben a biztosított bírósági marasztalása csak akkor hatályos, ha a biztosító a perben részt vett, a biztosított képviseléről gondoskodott, vagy ezekről lemondott) megvalósulásával azonban a jogerős ítélet hatálya a biztosítóra ennek ellenére kiterjed azzal, hogy a biztosítási jogviszonynak megfelelő teljesítési kötelezettsége bekövetkezett. Ha a biztosító a teljesítési kötelezettségét megállapító jogerős ítélet alapján a károsultnak önként nem teljesít, úgy ellene a marasztalásra irányuló igény külön perben eredményesen érvényesíthető.

A biztosító elleni marasztalási perre csak a károsult által az ellene a helytállási kötelezettségének megállapítása iránt indított per jogerős lezárását követően kerülhet sor. Ebben az értelemben a felperes alperesek ellen előterjesztett keresete alapján indult jelen per is ilyen „előzményi per”, amelynek egyedi sajátossága ugyanakkor az, hogy a károkozó/biztosítóval szemben a pert, a jogutód nélküli megszűnésére és a cégjegyzékből történt törlésére tekintettel az elsőfokú bíróság 82. sorszámu, jogerős végzésével megszüntette, ezért vele szemben a felperes javára marasztaló ítélet hozatalára nem kerülhet sor. Ebből adódóan a felperesnek a II. r. alperessel szemben védendő joga abban áll, hogy a kárért felelős, de kártérítést önként nem teljesítő biztosított helyett, akinek marasztalására nem kerülhet sor, a biztosítónak kell teljesíteni, a II. r. alperes ellen azonban közvetlenül marasztalási igényt nem érvényesíthet.

A sajátos helyzetre tekintettel, a jelen per előzményi perként csak úgy képes betölteni a funkcióját, ha a perben hozott ítélet tartalmazza a felperesnél keletkezett annak a kárnak a megállapítását, amelynek megtérítéséért az I. r. alperes károkozó felelőssége megállapítható, és azt a kárösszeget, amelyért ebből a felelősségbiztosítási szerződés alapján a II. r. alperes helytállni tartozik. A jogerős megállapítási ítélet ugyanis csak így teremti meg a felperes számára a II. r. alperes közvetlen marasztalására irányuló igény érvényesítésének jogi lehetőségét.

Mindezekre figyelemmel az rPtk. 559. § (2) bekezdés szerinti helytállási kötelezettség megállapítása esetén - annak ellenére, hogy a kereset nem irányulhat összegszerű marasztalásra - összegszerűen meg kell határozni a biztosító helytállási kötelezettségének mértékét is. Ezért ebben a perben kell feltárni - mind a jogalap, mind az összegszerűség tekintetében - a biztosító helytállási kötelezettsége megállapításához szükséges tényállást.

Ebből következően nem állapítható meg, hogy elsőfokú bíróság eljárási vagy anyagi jogszabálysértést megvalósítva „túlterjeszkedett” a megállapítási kereset korlátaival azzal, hogy az ítélete tartalmazza annak a kárösszegnek a megállapítását is, amelyért a II. r. alperes a felperessel szemben helytállni tartozik.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéleti döntésének a helytállási kötelezettség összegének meghatározását támadó részében a fellebbezést és a csatlakozó fellebbezést részben alaposnak találta az alábbiak szerint.

A II. r. alperes helytállási kötelezettsége összegszerűségének meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy az rPtk. 559. § (1) bekezdése szerint felelősségbiztosítási szerződés alapján a biztosító azokért a károkért köteles helytállni, amelyekért a biztosított jogszabály szerint felelős, a szerződésben meghatározott mértékben.

Az alperesek között létrejött nemzetközi fuvarozói felelősségbiztosítási szerződés részét képező Felelősségbiztosítási Szabályzat 2. pontja értelmében a II. r. alperes azoknak a károknak a megtérítésére köteles, amelyek az áruban a küldemény teljes vagy részlege elveszése, megsemmisülése vagy megsérülése folytán keletkeztek a felvétel és a kiszolgáltatás közötti időszak alatt. A CMR Egyezmény 23. Cikk 1. pontja szerint, ha a fuvarozót a jelen egyezmény rendelkezései alapján az áru részleges vagy teljes elveszéséért kártérítési kötelezettség terheli, a kártérítést annak az értéknek az alapján kell kiszámítani, amellyel az áru a fuvarozásra felvétel helyén és időpontjában rendelkezett. A 4. pont pedig kimondja, hogy ezenkívül vissza kell téríteni a fuvardíjat, a vámokat és az áru fuvarozása alkalmával felmerült egyéb költségeket, és pedig teljes elveszés esetében teljes összegükben, részleges elveszés esetében pedig ennek arányában; egyéb kártérítés nem igényelhető.

A biztosítási szerződés részévé vált Felelősségbiztosítási Szabályzat 11.1. pont előírja, hogy a „biztosított tartozik minden káresemény bekövetkezését, okát és mértékét igazoló okmányt (fuvarlevelet, szállítójegyet vagy azok másolatát, áruszámla másolatot, rendőrségi feljelentés másolatot, kárszámlát, a károsulttal folytatott lényeges levelezést stb.) a biztosítónak rendelkezésére

bocsátani." A 11.2. pont szerint a biztosító az okmányok átvételétől számított 30 napon belül a kárigény elismeréséről vagy elutasításáról dönteni tartozik, ha további bizonyító iratok bemutatásra nincs szükség.

Ebből következően az alperesek felelősségbiztosítási szerződés alapján létrejött jogviszonyában az áruszámla másolat a kár mértékét igazoló okirat, ami már önmagában is megalapozatlanná teszi a II. r. alperesnek azt - az elsőfokú bíróság ítéletét az összegszerűség vonatkozásában támadó - fellebbezési hivatkozását, miszerint a felperes által csatolt számlamásolat önmagában nem alkalmas sem az áru ellenértéke felperes általi megfizetése tényének, sem az ezen a címen teljesített összegnek a bizonyítására.

Ezen felül a Fővárosi Ítéltábla megjegyzi, hogy az elsőfokú bíróság nem önmagában a felperes által csatolt számlamásolat, hanem a számla kibocsátójának a nyilatkozata alapján állapította meg tényként azt, hogy a felperes bizonyította: az áru értékét megfizette. Ezt a ténymegállapítást pedig az áru tulajdonosának a felterjesztett iratoknál felperes által a keresetlevele mellékleteként 1/F/15. sorszám alatt csatolt eredeti (...) nyelven, és 1/F/16. sorszámon arról készült nem hiteles magyar fordításban csatolt okirat is alátámasztja.

Mindezek alapján eljárási szabálysértés nélkül, megalapozottan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes megnyugtatóan bizonyította azt az állítását, miszerint az I. r. alperes által fuvarozásra átvett árunak a felvétel és a kiszolgálás közötti időszakban való elveszése miatt, az eladó számláinak teljesítésével, a számlák kiegyenlített végösszegével azonos összegű kára keletkezett, amelyért a CMR Egyezmény 17. Cikk 1. pontja értelmében az I. r. alperes, mint fuvarozó felelős.

A rendelkezésre álló iratokból az volt megállapítható, hogy a felperes a kiszámlázott 153 703,60 és 35 351,83 eurót, összesen 189 055,43 eurót a számla kibocsátónak hiánytalanul megfizette, ezért kártérítésként ezen összeg megtérítésére az I. r. alperessel szemben megalapozott igénye keletkezett.

Az elsőfokú bíróságnak a II. r. alperes helytállási kötelezettségének terjedelmét illetően elfoglalt jogi álláspontja ugyanakkor a következők szerint téves.

Az rPtk. 559. §-ának (1) bekezdésének idézett rendelkezése értelmében felelősségbiztosítási szerződés alapján a biztosító csak a szerződésben meghatározott mértékben, tehát meghatározott keretösszeg erejéig mentesíti a biztosítottat az általa harmadik személynek okozott kár megtérítése alól. A felelősségbiztosítási szerződés úgy is rendelkezhet, hogy a biztosító kockázatviselését meghatározott esetekben kizárja, vagy hogy a biztosító csak meghatározott mértékű önrészesedéssel is csökkentett összeg erejéig viseli a kockázatot.

A II. r. alperes a fellebbezésében kellő alappal hivatkozott arra, miszerint az alperesek nemzetközi fuvarozói felelősségbiztosítási szerződésének részévé vált Felelősségbiztosítási Szabályzata 6. pontja egyértelműen kikötésként tartalmazza, hogy a biztosító nem téríti meg a fuvarozási felelősség körébe eső azokat a károkat, amelyek közterhek fizetési kötelezettségéből keletkeztek. Az irányadó tényállás szerint a felperesnek az I. r. alperestől kártérítésként követelt 189 055,43 euróból 35 351,83 euró kára általános forgalmi adó megfizetése miatt merült fel, ezért azt kellett megállapítani, hogy a kárnak ez a része közteher fizetési kötelezettségéből keletkezett.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak azzal a jogi álláspontjával, mely szerint az I. r. alperes károkozót terhelő kártérítési összegből az általános forgalmi adó megfizetéséből adódó 35 351, 83 eurót a II. r. alperesi biztosítónak a felelősségbiztosítási szerződés alapján meg kell térítenie, mivel azt a szerződésben kizárta. Ennélfogva a kárnak ezért a részéért az rPtk. 339. § (1) bekezdése szerinti helytállási kötelezettsége nem lett volna megállapítható.

A Fővárosi Ítéltábla részben alaposnak találta a fellebbezést az elsőfokú bíróság ítéleti döntésének a II. r. alperes helytállási kötelezettségét az önrész tekintetében is megállapító rendelkezésével szemben is.

Mivel a II. r. alperessel az I. r. alperes felelősségbiztosítási szerződést kötött, ezért az rPtk. 559. § (1) bekezdése szerint csak a szerződésben megállapított mértékben kell mentesítenie a kár megtérítése alól. A perben irányadó, kiegészített tényállás szerint az alperesek között létrejött nemzetközi fuvarozói felelősségbiztosítási szerződés 10%, de minimum 50 000 Ft, „Fuvareszközzel történő eltulajdonítás esetén 25%, de max. 1.000.000 Ft” önrészesedésre vonatkozó kikötést tartalmaz. Ebből következően az önrészt, mint károkozónak, a biztosítottnak kell viselnie, annak megfelelő kárösszegre a felelősségbiztosítási szerződés nem nyújt fedezetet, így azért a II. r. alperes helytállásra nem köteles.

Alaptalan volt ugyanakkor az a fellebbezési érvelés, miszerint az elsőfokú bíróság ítéleti döntése értelmében teljesítendő kifizetés összegből „a biztosítási kötvény értelmében” 25%, maximum 1 000 000 Ft összegű önrészesedés levonása indokolt.

Az adott esetben a II. r. alperes helytállási kötelezettségét megalapozó biztosítási esemény az I. r. alperes, mint fuvarozó által kiállított, a II. r. alperes részéről biztosított ...-978 és ...-751 forgalmi rendszámú járművekre 2012. március 12. napján felrakott szállítmány fuvarozás alatt bekövetkezett elveszése volt. .

A fenti cselekmény miatt sikkasztás büntettének megalapozott gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen indult büntetőeljárásban készült, a Ny-HMégye Megyei Ügyészsége S. .../12 számú, 2012. 06. 04. keltezésű „Jelentés”-éről készített hiteles fordítás 2. oldala „A BŰNCSELEKMÉNY LEÍRÁSA” részben azt tartalmazza, miszerint: „A P. Rendőrségi hivatal, biztonsági ellenőrzés után az Interpol jelentése során kiderült, hogy a D. márkájú ...-978 forgalmi rendszámú gépkocsi és az ...-751 forgalmi rendszámú S. márkájú pótkocsi, P.I. (sz. 19 ..., S.-én, állandó lakcíme: C., .. u. 3., személyigazolvány száma: ...) P-K. székhelye: Cs., Belterület, hrsz. ... cégének tulajdonában állnak. A fent említett cég 2012. 02. 24. és 2012. 03. 24. között, gépkocsit bérelt a „S.” Kft. cég, melyeket M.B., a fuvarozó átvett használatra, és sértetlen állapotban visszaadta.”

Ez alapján - az ellenkező megállapítására alkalmas peradat hiányában - a Fővárosi Ítéltábla azt a megállapítást tette, hogy nem a „Fuvareszközzel történő eltulajdonítás” esetén figyelembe vehető önerőt kell levonni. A II. r. alperes helytállási kötelezettsége tehát annak a kárnak 10%-ára nem terjed ki, amelyért a biztosítottja, az I. r. alperes a felperes irányában fuvarozóként a CMR Egyezmény szerint felelős, mert ezt önrészként a biztosítottnak kell viselnie.

Az adott esetben ez - a felperes véglegesen fenntartott kereseti kérelme szerint a 153 703,60 eurónak megfelelő 45 709 913,60 Ft összegű árukár 10%-a - 4 570 991,36 Ft, amely összegre a II. r. alperes helytállási kötelezettsége nem állapítható meg.

Mindezek alapján a II. r. alperes helytállási kötelezettsége az I. r. alperesnek a felperes felé keletkezett kártérítési fizetési kötelezettségéből 45 709 913,60 - 4 570 991,36 azaz egész számra kerekítve 41 138 922 Ft tőkeösszegű kártérítés tekintetében áll fenn.

A Fővárosi Ítéltábla a felperes csatlakozó fellebbezését, a helytállási kötelezettség megállapításának a kamatokra történő kiterjesztésére irányulóan az alábbiakra tekintettel megalapozottnak ítélte.

Az rPtk. 559. § (1) bekezdése értelmében felelősségbiztosítási szerződés alapján a biztosító a károkozó személy magatartásával okozati összefüggésben keletkezett azt a kárt köteles megtéríteni, amelyért a polgári anyagi jog szabályai szerint a biztosított károkozó felelősséggel tartozik. A II. r. alperesi biztosító nemzetközi fuvarozói felelősségbiztosítási szerződés alapján fennálló helytállási kötelezettsége tehát ahhoz a kötelezettséghez igazodik, amely kötelezettsége a károkozásért felelős

I. r. alperesnek a felperessel szemben az irányadó anyagi jogszabályok alapján fennáll. Helytállóan hivatkozott a felperes a csatlakozó fellebbezésében arra, hogy a felperes és az I. r. alperes között létrejött fuvarozási jogviszonyra irányadó CMR Egyezmény 27. cikke alapján az I. r. alperes kárért felelős fuvarozó, a felperes, mint rendelkezésre jogosult részére a kártérítés összege után évi 5%-kal számított kamat megfizetésére is köteles. A kamatfizetési kötelezettsége attól az időponttól esedékes, amikor az írásbeli felszólamlást a fuvarozóhoz elküldték, vagy ilyen felszólamlás hiányában attól a naptól, amikor a keresetet megindították.

A perben megállapított tényállás szerint a küldemény elveszéséből keletkezett kártérítési igényét a felperes 2012. július 29. napján írásban, igazolható módon bejelentette az I. r. alperesnek.

Mindebből következik, hogy a II. r. alperes biztosítónak a nemzetközi fuvarozói felelősségbiztosítási szerződés alapján a károkozót ettől az időponttól terhelő, a CMR Egyezmény 27. Cikke szerinti mértékű késedelmi kamatot is meg kell térítenie.

A Fővárosi Ítéltábla nem találta megalapozottnak a felperes perköltségre vonatkozó csatlakozó fellebbezését.

A Pp. 24. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a pertárgy értékének megállapításánál a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értéke irányadó.

A felperes a pertárgyértékkel kapcsolatos jogi álláspontjára alapította a II. r. alperes által a javára megfizetendő - ügyvédi munkadíjból és előlegezett kereseti illetékből álló - elsőfokú perköltség összegének megváltoztatása iránti csatlakozó fellebbezési kérelmét.

A Pp. 24. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a pertárgy értékének megállapításánál a keresettel érvényesített követelés, vagy más jog értéke irányadó. A Pp. 25. § (3) bekezdése kimondja, hogy ha egy vagy több felperes ugyanabban a keresetlevélben egy vagy több alperes elleni követeléseit érvényesíti, a pertárgyértékének megállapításánál az összes követeléseket össze kell adni.

E jogszabályi rendelkezésekből kiindulva helytálló a felperesnek az az állítása, hogy a jelen per tárgyának értéke meghatározható, ami önmagában abból is következik, hogy a felperes a 2013. május 15. napján benyújtott keresetlevelében - a Pp. 26. §-ában írt kötelezettségének eleget téve - a pertárgyértékét 189 055 euróban, átszámítva 58 145 698 Ft-ban jelölte meg. Ez megfelelt a Pp. 24. § (2) bekezdésében írt rendelkezésnek, tekintettel arra, hogy a felperes a keresetlevelében előterjesztett kereseti kérelmében azzal, hogy másodlagosan az I. és II. r. alperesek egyetemlegesen 189 055 euró, átszámítva 58 145 698 Ft megfizetésére kötelezését kérte, mindkét alperessel szemben marasztalási keresetet is indított. Erre tekintettel a pertárgyérték - a Pp. 24. § (1) bekezdése szerint - valóban a keresettel érvényesített követelés összegével egyező.

A jelen másodfokú eljárás tárgya azonban az elsőfokú bíróság 90. sorszámú ítélete, amelyben kizárólag a felperesnek a II. r. alperes ellen előterjesztett megállapítási keresetéről döntött.

A felperes által a II. r. alperes ellen előterjesztett, megállapítási keresettel érvényesített jog értékét pedig az elsőfokú bíróság helytállóan tekintette meg nem határozhatónak.

A Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet a felperesnek azzal a csatlakozó fellebbezési okfejtésével, amely szerint ezzel szemben (a BH2005.58. számú eseti döntésben kifejtettek alapján) a jelen esetben a pertárgyértéke azért állapítható meg, mert a felperes megállapítási keresete meghatározott összegű tartozás fennállására, vagy fenn nem állására irányul, és így a pertárgyértékét a tartozás összegében kell meghatározni. Ezzel szemben a Fővárosi Ítéltábla álláspontja a következő.

A felperes a II. r. alperes elleni megállapítási keresetét az rPtk. 559. § (2) bekezdése alapján terjesztette elő. Az rPtk. 559. § (2) bekezdésére alapított per tárgya a felelősségbiztosítási szerződés alapján a biztosító helytállási kötelezettségének megállapítása. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az rPtk. 559. § (2) bekezdése azt biztosítja, hogy az az alapján indult „előzményi” perben megállapításra kerüljön a biztosító helytállási kötelezettsége és annak mértéke, és ezáltal a biztosítóval szemben esetlegesen később egy marasztalási per megindíthatóvá váljon. A biztosító

helytállási kötelezettségét megállapító ítélet tehát csak azt a jogot biztosítja a biztosítóval szerződéses jogviszonyban nem álló károsult számára, hogy a károkozóval szemben indított kártérítési per jogerős befejezése után marasztalási keresetet nyújtson be a károkozó felelősségbiztosítójával szemben a károkozó, vagy a biztosító által önként ki nem elégített kártérítési követelése összegének erejéig.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla (az igényérvényesítést hasonlóan speciálisan, kétlépcsős perben lehetővé tevő, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX törvény (Cstv.) 33/A.§ (1) bekezdése alapján indult perek tárgya értékének meghatározásáról hozott 1/2013. (II.28.) Polgári jogegységi határozatban a Kúria által kifejtett jogértelmezést analóg módon alkalmazva) arra a következtetésre jutott, hogy a megállapítási keresetben megjelölt azt a kártérítési összeget, amelynek megfizetéséért a felelősségbiztosítási szerződés alapján a biztosító helytállni tartozik, nem lehet a Pp. 24. § (2) bekezdése alapján a keresettel érvényesített követelés értékének tekinteni. Ebben a megállapítási perben ezért a pertárgy értéke nem határozható meg. Következésképp nem tévedett, és nem sértett jogszabályt az elsőfokú bíróság, amikor az ítéletével elbírált megállapítási kereset alapján megfizetendő kereseti illeték összegét az illetékekről szóló többször módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdésében írt összeg alapulvételével a 42. § (1) bekezdés a) pontja szerint 36 000 Ft-ban állapította meg,

A Fővárosi Ítéltábla észlelte ugyanakkor, hogy az elsőfokú bíróság - az ítéletének indokolása szerint - a felperes javára perköltséggént megfizetendő ügyvédi munkadíj összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján állapította meg, annak ellenére, hogy abban az esetben, ha a perben a pertárgyértéke nem állapítható meg, az ügyvédi munkadíjat a rendelet 3. § (3) bekezdése szerint kell meghatározni.

A felperes a csatlakozó fellebbezésében ezért alappal sérelmezte az eljárási illeték visszatérítéséről való rendelkezés elmaradását. Az elsőfokú bíróság ugyanis az eljárás során meghozott 82. sorszámú, jogerős végzésében a pert a felperes és az I. r. alperes között a Pp. 157. § a) pontjára figyelemmel megszüntette. Az Itv. 58. § (1) bekezdésének f) pontja akként rendelkezik, hogy az illeték a peres eljárás illetékének 10%-a, ha a bíróság a pert a Pp. 157. § a) pontja alapján megszünteti. Az Itv. 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján a megfizetett illeték visszatérítésének van helye mindazokban a bírósági eljárásokban, ahol az eljárás illetékmentes, vagy az illeték mérséklésének van helye, de az illetéket megfizették, vagy nagyobb összegben fizették meg. Az Itv. 81. § (2) bekezdése pedig előírja, hogy az 58. §-ban említett esetben, ha az illeték megfizetése illetékbélyeggel történt, a bíróság a határozatát az adózó lakóhelye (székhelye) szerint illetékes állami adóhatóságnak küldi meg.

Ezért az elsőfokú bíróságnak már a pert megszüntető 82. sorszámú végzésében, de legkésőbb az eljárást befejező, jelen fellebbezéssel támadott határozatában a fentiek szerint kellett volna eljárnia.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésének I. fordulata alapján részben megváltoztatta, a II. r. alperes felperessel szemben fennálló helytállási kötelezettségét 41 138 922 Ft-ra leszállította, és megállapította, hogy a felperessel szemben annak a 2012. július 29. napjától a kifizetés napjáig járó évi 5%-os kamata tekintetében is helytállni tartozik. Megállapította, hogy a jelen perben - az Itv. 2013. május 15. napján hatályos 42. § (1) bekezdés a) pontja szerinti 1 500 000 Ft illeték 10%-ának megfelelő - 150 000 Ft mérsékelte, és 36 000 Ft további kereseti eljárási illetéket kell fizetni. A felperes által többletként lerótt kereseti illeték Itv. 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján történő visszatérítése iránt kérelmet kell előterjeszteni a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékes szervénél. A Fővárosi Ítéltábla a jelen határozatát - az elsőfokú bíróság útján - az Itv. 81. § (2) bekezdése alapján megküldeni rendelte az illeték visszatérítésére illetékes állami adóhatóságnak.

Az ítéletábra döntése alapján az elsőfokú eljárásban a II. r. alperes (56 223 066 - 41 138 922) 15 084 144 Ft összegű helytállási kötelezettség tekintetében pernyertessé vált, míg (56 223 066 - 15 084 144) 41 138 922 Ft helytállási kötelezettség vonatkozásában pervesztes maradt, ami (a felperes által a véglegesen fenntartott keresetében megállapítani kért 56 223 066,40 Ft helytállási igényhez viszonyítottan) 73%-os pervesztességi arányt eredményezett.

Ezért a Fővárosi Ítéletábra ennek megfelelően megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletének a perköltség viselésével kapcsolatos rendelkezését is. A II. r. alperes által a felperesnek megfizetendő elsőfokú perköltség összegét - az ügyvédi díjból keletkezett, az elsőfokú bíróság által összegében helytállóan meghatározott 100 000 Ft-nak a II. r. alperes tiszta, (73-27%) pervesztességével arányos 46%-a (ami 27% áfával növelten 58 420 Ft) és az előlegezett 36 000 Ft kereseti illeték 73%-a, (azaz 26 280 Ft) együttes - összegére, 84 700 Ft-ra leszállította. Egyebekben, a Pp. 253.§ (2) bekezdésének II. fordulata alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban a II. r. alperes a saját fellebbezésében kisebb részben, Ft-ban kifejezve (56 223 066 - 41 138 922) 15 084 144 Ft tekintetében minősül pernyertesnek, 41 138 922 Ft-ban kifejezhetően azonban pervesztes maradt, ez arányában 73%-os pervesztességet jelent. Ezért a fellebbezés benyújtásával felmerült saját perköltségét magának kell viselnie, és azzal összefüggésben a felperesnek a másodfokú eljárásban ügyvédi díjból keletkezett perköltsége ezzel arányos részét a Pp. 81. § (1) bekezdés szerint a II. r. alperes köteles megfizetni. A Fővárosi Ítéletábra az ügyvédi díj összegét, a meg nem határozható pertárgyérték folytán, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdés, valamint 4/A. § (1) bekezdése szerint, a fellebbezési ellenkérelem elkészítésének mérlegeléssel meghatározott időszükséglete alapján 27%-os áfával 12 700 Ft-ban állapította meg, amelynek a II. r. alperes által megfizetendő, a 46%-os tiszta másodfokú pervesztességével arányos része 5 842 Ft.

Ugyanakkor a felperes a csatlakozó fellebbezését illetően Ft-ban kifejezve (1 786 692+1 464 000) 3 250 692 Ft-ban pervesztesnek, míg a II. r. alperes kamatköveteléséért való helytállási kötelezettségének megállapítása folytán, Ft-ban kifejezve (41 138 304x0.05x 4,5 év = kerekítve) 9 256 000 Ft tekintetében pernyertesnek minősül, ami a felperes szempontjából 75-25%-os másodfokú pernyertesség-pervesztesség arányt jelent.

Ezért a Fővárosi Ítéletábra azt a megállapítást tette, hogy a II. r. alperesnek a saját másodfokú perköltségét magának viselnie, és a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján meg kell fizetnie a felperesnek a másodfokú eljárásban ügyvédi díjból és a csatlakozó fellebbezési eljárási illeték előlegezéséből származó perköltségét is.

A Fővárosi Ítéletábra a másodfokú perköltségként figyelembe vehető ügyvédi munkadíj összegét - a csatlakozó fellebbezési kérelemben a perköltségre vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezését megváltoztatására irányuló részében meghatározható, és a felperes által 3 250 692 Ft-ban megjelölt másodfokú csatlakozó fellebbezési pertárgyérték alapul vételével a hivatkozott IM rendelet 3. § (3) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése szerint, de (a kifejtett ügyvédi tevékenységre és arra figyelemmel, hogy a másodfokú eljárásban tárgyalás tartására nem került sor) a (6) bekezdés alkalmazásával 27%-os áfával növelten - 103 000 Ft-ban állapította meg, amelynek a felperes tiszta csatlakozó fellebbezési másodfokú pernyertességével arányos 50%-a, azaz 51 500 Ft megfizetésére köteles a II. r. alperes. Ehhez hozzászámította a felperes által előlegezett 154 100 Ft csatlakozó fellebbezési illeték (meg nem határozható pertárgy értékű csatlakozó fellebbezési kérelemre eső, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés c) pontja és 46. § (1) és (4) bekezdése szerinti) 24 000 Ft-tal csökkentet részének (130 100 Ft-nak) a felperes csatlakozó fellebbezésben való pernyertességéhez igazodó 75%-át, azaz 97 575 Ft-ot.

Ennélfogva a felperes javára a II. r. alperest (5 842+51 500+97 575) 154 917 Ft másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte, a Pp. 217. § (1) bekezdésében írt teljesítési határidőben.

Debrecen, 2017. március 20.

Dr. Görög Attila sk a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk előadó bíró, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk bíró